Δημηγορίες

- Ανώνυμος Βυζάντιος, *Πολιτικής λογικόν μέρος ήτοι περί δημηγοριών*, εκδ. Koechly Lipsiae, 1856.
- Vari R., Zum historischen Exzerptenwerke des Konstantinos Porphyrogennetos, *Byzantinische Zeitschrift* 17 (1908) 75-85
- Ahrweiler H., Un discours inédit de Constantin Porphyrogénete, *Travaux et Mémoires* 2 (1967), σσ. 393-404
- McGeer E., Two military orations of Constantine VII, στο: Nesbitt J. W. (εκδ.), *Byzantine authors: literary activities and preoccupations. Texts and translations dedicated to the memory of Nicolas Oikonomides*, [The Medieval Mediterranean. Peoples, Economies and Cultures 400-1500, 49], Leiden 2003, 111-135 (Σχολιασμός και μετάφραση)
- Θεοφύλακτος Σιμοκάτης, *Οἰκουμενική Ἱστορία*, ἐκδ. C. de Boor (-P. Wirth), Stuttgard 1977, σσ. 183-187 (δημηγορία Δομετιανού, επισκόπου Μελιτηνής).

Θεοφάνης, σ. 307_{2-13}	Συνεχιστής Θεοφάνους, σ. 478_{7-18}
«Ἄνδρες ἀδελφοί μου, λάβωμεν εἰς νοῦν τὸν τοῦ θεοῦ φόβον καὶ ἀγωνισώμεθα τὴν τοῦ θεοῦ ὕβριν ἐκδικῆσαι. Στῶμεν γενναίως κατ' ἐχθρῶν τῶν πολλὰ δεινὰ Χριστιανοῖς ἐργασαμένων. Αἰδεσθῶμεν τὸ τῶν Ῥωμαίων αὐτοδέσποτον κράτος, καὶ στῶμεν κατ' ἐχθρῶν δυσσεβῶς ὡπλισμένων. Λάβωμεν πίστιν τῶν φόνων φονεύτριαν. Ἀναλογισώμεθα ὅτι ἔνδον ἐσμὲν τῆς τῶν Περσῶν γῆς καὶ μέγαν κίνδυνον φυγὴ φέρει. Ἐκδικήσωμεν τὰς φθορὰς τῶν παρθένων, τὰ τετμημένα μέλη τῶν στρατιωτῶν ἡμῶν ὁρῶντες πονήσωμεν τὰς καρδίας. Οὐκ ἔστιν ἄμισθος ὁ κίνδυνος, ἀλλ' αἰωνίου ζωῆς πρόξενος. Στῶμεν ἀνδρείως, καὶ κύριος ὁ θεὸς συνεργήσει ἡμῖν, καὶ ὀλέσει τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν».	«Ἄνδρες ἀδελφοί μου καὶ συστρατιῶται, λάβωμεν εἰς νοῦν τὸν τοῦ θεοῦ φόβον· ἀγωνισώμεθα τὴν τοῦ θεοῦ ὕβριν ἐκδικῆσαι. Στῶμεν γενναίως ἐν τῇ Κρήτη κατ' ἐχθρῶν δυσσεβῶς ὡπλισμένων. Λάβωμεν πίστιν τὴν τῶν φόβων φονεύτριαν· ἀναλογισώμεθα ὅτι ἔνδον ἐσμὲν τῆς Συριακῆς νήσου. Μέγαν κίνδυνον ἡ φυγὴ ἀπὸ τῶν ὧδε φέρει. Ἐκδικήσωμεν τὰς φθορὰς τῶν παρθένων· τὰ τετιμημένα μέλη βλέποντες τετρωμένα ὀδυνηθῶμεν τὰς καρδίας. Οὐκ ἔστιν ἄμισθος ὁ κόπος καὶ ὁ κίνδυνος. Στῶμεν καὶ καρτερήσωμεν εἰς ἀντιπαράταξιν τῶν ἀρνητῶν τοῦ Χριστοῦ, καὶ Χριστὸς ὁ θεὸς συνεργήσει ἡμῖν, καὶ ὀλέσει τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν, καὶ πορθήσεται τὸ κάστρον τῶν ἀλαζόνων τοῦ Χριστοῦ»[87].

Θεοφάνης, *Χρονογραφία*, εκδ. C. de Boor, Lipsiae 1883, σελ. 301 στ. 21-24 και 310 στ. 27-311 στ. 2

- Επιστολή Χοσρόη: *οὐ φείσομαι ὑμῶν ἕως ἂν ἀρνήσησθε τὸν ἐσταυρωμένον, ὃν λέγετε θεὸν εἶναι καὶ προσκυνήσητε τῷ Ἡλίῳ*
- Ομιλία Ηρακλείου: *Θύσωμεν οὖν τῷ Θεῷ ἑαυτοὺς ὑπὲρ τῆς τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν σωτηρίας. Λάβωμεν στέφος μαρτύρων, ἵνα καὶ ὁ μέλλων ἡμᾶς χρόνος ἐπαινέσῃ, καὶ ὁ Θεὸς τοὺς μισθοὺς ἀποδώσῃ.*

Σόλιδος Ηρακλείου

Στρατηγικά εγχειρίδια

- *Περὶ παραδρομῆς τοῦ Κυροῦ Νικηφόρου τοῦ βασιλέως*, εκδ. G. Dagron - H. Mihaescu, Le traite sur la guérilla (De velitatione) de l` empereur Nicéphore Phocas (963-969), Paris 1986 [υπάρχει και στου Dennis, Three Byzantine Military Treatises]
- *Λέοντος Τακτικά*, εκδ. George T. Dennis, *The Taktika of Leo VI, Text, translation and Commentary* [Corpus Fontium Historiae Byzantinae XLIX], Dumbarton Oaks, Washington D.C. 2010 [= Patrologia Graeca, τ. 107]
- *Στρατηγικὴ ἔκθεσις καὶ σύνταξις Νικηφόρου δεσπότου (Praecepta militaria)*, εκδ. McGeer E., *Sowing the Dragon`s Teeth: Byzan-ine Warfare in the Tenth Century* [Dumbarton Oaks Studies, 33], Washington D.C. 1995
- G.T. Dennis (εκδ.), *Three Byzantine military treatises*, Washington D.C. 1985 (= De velitatione, anonymus Vari ή *περὶ στρατηγίας, περὶ ἀπλήκτου*)

Βυζαντινό ναυτικό

Νικάκης Α.-Δ., *Το Βυζαντινό Πολεμικό Ναυτικό (9ος-10ος αι.)*, Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία, Αθήνα 2015

Pryor J. H. - Jeffreys Elizabeth M., *The Age of the ΔΡΟΜΩΝ. The Byzantine Navy ca 500-1204* [The Medieval Mediterranean. Peoples, Economies and Cultures 400-1500, Vol. 62], Leiden-Boston 2006

Pryor J. H., «Types of ships and their performance capabilities», στο: έκδ. Ruth Macrides, *Travel in the Byzantine World: Papers from the Thirty-Fourth Spring Symposium of Byzantine Studies, Birmingham, April 2000*, Aldershot 2002, 33-58.

Καλὸν μοι δοκεῖ δικαίαν εἶναι τὴν ἀρχὴν τοῦ πολέμου. Ὁ γὰρ τοῖς ἀδικήμασιν ἀνταμυνόμενος οὗτος δίκαιός ἐστι καὶ τὴν θείαν ἔχει δικαιοσύνην βοηθόν τε καὶ σύμμαχον κατὰ τῶν ἀδίκων ἐκστρατευόμενος. Ὁ δὲ πρῶτος κατάρξας ἀδικίας παρ᾽ αὐτῆς τῆς θείας δίκης ἀφαιρεῖται τὴν νίκην.

I feel strongly that the initiation of hostilities must be just. A person defending himself against others who are acting unjustly he is truly just himself . He has divine justice for support and as an ally in campaigning against the unjust. The person who first begins injustice has his victory taken away by divine justice itself.

The Tactica of Leo VI, ed. and trans. By G. Dennis [CFHB XLIX] Washington D.C. 2010, constitution XX, 57

Τοὺς δὲ αἰχμαλώτους πρὸ τοῦ τελείως καταπαῦσαι τὸν πόλεμον μὴ κτεῖνε, καὶ μάλιστα τοὺς ἐνδόξους καὶ μεγάλους παρὰ τοῖς πολεμίοις ὄντας· ἐνθυμούμενος τὸ ἄδηλον τῆς τύχης καὶ τὸ παλίντροπον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τῆς νίκης, ἵν᾽ ἔχῃς, εἴ γε συμβῇ ἢ τῶν ὑπὸ σέ τινας κρατηθῆναι, ἢ κάστρου γενέσθαι ἰδίου σου ἅλωσιν, δι᾽ αὐτῶν ἀντικαταλλάττειν …, καὶ ἀντὶ τῶν πολεμίων αἰχμαλώτων ἀναλάβῃς τοὺς φίλους καὶ συμμάχους. Εἰ δὲ μὴ βούλωνται τοῦτο ποιεῖν οἱ πολέμιοι, τότε δικαίως κατὰ τὸ ἴσον ἀμύνου, διαχρώμενος ὡς βούλει ἐπὶ λύπῃ τῶν ἐναντίων.

The Tactica of Leo VI, ed. and trans. By G. Dennis [CFHB XLIX] Washington D.C. 2010, constitution XVI, 9

… τὴν ἄπειρον αἱμάτων χύσιν καὶ τὴν τοσαύτην ἐρημίαν, οἴμοι, ἐρημίαν ἐκκλησιῶν θεοῦ, διαιτημάτων παρθένων, … , μοναστηριῶν ἀνδρῶν… , πόλεων, χώρας ἄλλης, οἴκων, ὅσα τοῖς ἀνθρώποις εἰς παραμυθίαν σπουδάζεται τῆς ζωῆς, … , χηρείαν …, ὀρφανίαν, ἀδελφῶν ἀποστέρησιν, αἰχμαλωσίαν, δουλείαν καὶ ἁπλῶς ἀντὶ τῆς πρώην Βουλγάρων καὶ Ῥωμαίων εὐζωίας, τὴν ἐλεεινὴν ταύτην μεταβολὴν εἰς ἣν ἐκ τῶν τοῦ πολέμου κακῶν περιέστησεν

(*Nicholas I, Patriarch of Constantinople, Letters*, ed. R. J. H. JENKINS - L. G. WESTERINK [CFHB 6], Washington 1973, no 14, 96 $_{68\text{-}77}$)